

BIBLIOGRAFIE

Marian Gołka, *Międzykulturowe wyzwania i wyznania*

Bartz B., *Idea wielokulturowego wychowania w nowoczesnych społeczeństwach*, Duisburg – Radom 1997.

Birket-Smith K., *Ścieżki kultury*, przeł. K. Evert-Vaedtke, T. Evert, Warszawa 1974.

Casimir F.L., *Budowanie trzeciej kultury: zmiana paradygmatu komunikacji międzynarodowej i międzykulturowej*, [w:] *Komunikacja międzykulturowa. Zderzenia i spotkania*, red. A. Kapciak, L. Korporowicz, A. Tysza, Warszawa 1996.

Casimir F.L., *Komunikacja ludzka w perspektywie wielokulturowej*, [w:] *Komunikacja międzykulturowa. Zderzenia i spotkania*, red. A. Kapciak, L. Korporowicz, A. Tysza, Warszawa 1996.

Gołka M., *Imiona wielokulturowości*, Warszawa 2010.

Gołka M., *Socjologia kultury*, Warszawa 2013.

Hauser A., *Filozofia historii sztuki*, przeł. D. Danek, J. Kamionkova, Warszawa 1974.

Kapuściński R., *Lapidarium V*, Warszawa 2002.

Kapuściński R., *Podróże z Herodotem*, Kraków 2004.

Malinowski B., *Jednostka, społeczność, kultura*, przeł. S. Kaprański, J. Obrębski, J. Piotrowski, Warszawa 2000.

Melosik Z., *Postmodernistyczne kontrowersje wokół edukacji*, Toruń – Poznań 1995.

Melosik Z., *Współczesne amerykańskie spory edukacyjne*, Poznań 1994.

Nikitorowicz J., *Pogranicze, tożsamość, edukacja międzykulturowa*, Białystok 1995.

Ossowski S., *Dzieła*, t. 3: *Z zagadnień psychologii społecznej*, Warszawa 1967.

Radcliffe-Brown A.R., *Wyspiarze z Andamanów. Studia z antropologii społecznej*, przeł. A. Kościńska, M. Petryk, Kęty 2006.

Taine H., *Filozofia sztuki*, t. 1, przeł. A. Sygietyński, Lwów 1911.

Welsch W., *Transkulturowość. Nowa koncepcja kultury*, przeł. B. Susła, J. Wieteki, [w:] *Filozoficzne konteksty koncepcji rozumu transwersalnego. Wokół koncepcji Wolfganga Welscha*, t. 2, red. R. Kubicki, Poznań 1998.

White L., *Rozwój kultury*, [w:] *Elementy teorii socjologicznych. Materiały do dziejów współczesnej socjologii zachodniej*, red. W. Derczyński, A. Jasińska-Kania, J. Szacki, Warszawa 1975.

Tadeusz Paleczny, *Wymiary analizy relacji międzykulturowych*

Anderson B., *Wspólnoty wyobrażone. Rozważania o źródłach i rozprzestrzenianiu się nacjonalizmu*, przeł. S. Amsterdamski, Kraków 1997.

Appadurai A., *Nowoczesność bez granic. Kulturowe wymiary globalizacji*, przeł. Z. Pucek, Kraków 2005.

Bauman Z., *Globalizacja i co z tego dla ludzi wynika*, przeł. E. Klekot, Warszawa 2000.

Bell D., *Kulturowe sprzeczności kapitalizmu*, przeł. S. Amsterdamski, Warszawa 1994.

Benedict R., *Wzory kultury*, przeł. J. Prokopiuk, Warszawa 1966.

Boas F., *Umysł człowieka pierwotnego*, przeł. M. Pawluczuk, Kraków 2010.

Burszta W. J., *Różnorodność i tożsamość. Antropologia jako kulturowa refleksyjność*, Poznań 2004.

Castells M., *Siła tożsamości*, przeł. S. Szymański, Warszawa 2009.

Clifford J., *Kłopoty z kulturą. Dwudziestowieczna etnografia, literatura i sztuka*, przeł. E. Dżurak, J. Iracka, E. Klekot i in., Warszawa 2000.

Frazer J.G., *Złota gałąź*, przeł. H. Krzeczkowski, Warszawa 1962.

Fukuyama F., *Koniec historii*, przeł. T. Bieroń, M. Wichrowski, Poznań 1992.

Gans H.J., *Toward a Reconciliation of „Assimilation” and „Pluralism”: The Interplay of Acculturation and Ethnic Retention*, „International Migration Review” 31, 1997.

Geertz C., *Interpretacja kultur. Wybrane eseje*, przeł. M. Piechaczek, Kraków 2005.

Gellner E., *Narody i nacjonalizm*, przeł. T. Hołówka, Warszawa 1991.

Gesteland R.R., *Różnice kulturowe a zachowania w biznesie. Marketing, negocjacje i zarządzanie w różnych kulturach*, przeł. H. Malarecka-Simbierowicz, Warszawa 2000.

Giddens A., *Nowoczesność i tożsamość. „Ja” i społeczeństwo w epoce późnej nowoczesności*, przeł. A. Szulżycka, Warszawa 2001.

Golka M., *Imiona wielokulturowości*, Warszawa 2010.

Gordon M.M., *Assimilation in American Life: The Role of Race, Religion and National Origins*, New York 1964.

Gumplowicz L., *System socjologii*, Warszawa 1887.

Habermas J., *Obywatelstwo a tożsamość narodowa. Rozważania nad przyszłością Europy*, przeł. B. Markiewicz, Warszawa 1993.

Hall E. T., *Ukryty wymiar*, przeł. T. Hołówka, Warszawa 1997.

Hannerz U., *Powiązania transnarodowe. Kultura, ludzie, miejsca*, przeł. K. Franek, Kraków 2006.

Herzfeld M., *Antropologia. Praktykowanie teorii w kulturze i społeczeństwie*, przeł. M. Piechaczek, Kraków 2004.

- Hofstede G., *Kultury i organizacje. Zaprogramowanie umysłu*, przeł. M. Durska, Warszawa 2000.
- Huntington S.P., *Zderzenie cywilizacji i nowy kształt ładu światowego*, przeł. H. Janowska, Warszawa 2000.
- Kłoskowska A., *Kultury narodowe u korzeni*, Warszawa 1996.
- Linton R., *Kulturowe podstawy osobowości*, przeł. A. Jasińska-Kania, Warszawa 2000.
- Lipset S., *The First New Nation: The United States in Historical and Comparative Perspective*, Garden City 1967.
- Mathews G., *Supermarket kultury. Kultura globalna a tożsamość jednostki*, przeł. E. Klekot, Warszawa 2005.
- Mead M., *Culture Change and Character Structure*, [w:] *Identity and Anxiety. Survival of the Person in Mass Society*, red. M.R. Stein, A.J. Vidich, D.M. White, Glencoe 1960.
- Mead M., *Kultura i tożsamość. Studium dystansu międzypokoleniowego*, przeł. J. Hołówka, Warszawa 1978.
- Morgan L.H., *Spółczesność pierwotne, czyli badanie kolei ludzkiego postępu od dzikości przez barbarzyństwo do cywilizacji*, przeł. A. Bąkowska, Warszawa 1887.
- Mucha J., *Oblicza etniczności. Studia teoretyczne i empiryczne*, Kraków 2005.
- Palczyński T., *Interpersonalne stosunki międzykulturowe*, Kraków 2007.
- Palczyński T., *Stosunki międzykulturowe. Zarys problematyki*, Kraków 2005.
- Smolicz J., *Współkultury Australii*, Warszawa 1999.
- Toffler A., *Trzecia fala*, przeł. E. Woydyłło-Osiatyńska, M. Kłobukowski, Warszawa 1997.
- Tylor E.B., *Cywilizacja pierwotna. Badania nad rozwojem mitologii, filozofii, wiary, mowy, sztuki i zwyczajów*, przeł. Z.A. Kowerska, t. 1–2, Warszawa 1898.
- Wallerstein I., *Analiza systemów-swiatów. Wprowadzenie*, przeł. K. Gawlicz, M. Starnawski, Warszawa 2007.
- Weber M., *Gospodarka i społeczeństwo*, przeł. D. Lachowska, Warszawa 2002.
- Znaniecki F., *Współczesne narody*, przeł. Z. Dulczewski, Warszawa 1990.
- Znaniecki F., *Upadek cywilizacji zachodniej*, Poznań 1921.
- Znaniecki F., *Ludzie teraźniejsi a cywilizacja przyszłości*, Warszawa 1974.
- Leszek Korporowicz, *Ku zintegrowanej teorii przestrzeni międzykulturowej*
- Batorowska H., *Kultura informacyjna w perspektywie zmian w edukacji*, Warszawa 2009.
- Boksański Z., *Indywidualizm a zmiana społeczna*, Warszawa 2007.
- Castells M., *Siła tożsamości*, przeł. S. Szymański, Warszawa 2008.

- Castells M., *Spółeczeństwo sieci*, przeł. M. Marody, J. Stawiński, K. Pawluś, Warszawa 2007.
- Giddens A., *Nowoczesność i tożsamość. „Ja” i społeczeństwo w epoce późnej nowoczesności*, Warszawa 2002.
- Giddens A., *Stanowienie społeczeństwa. Zarys teorii strukturacji*, przeł. S. Amsterdamski, Poznań 2003.
- Goban-Klas T., *Cywilizacja medialna. Geneza, ewolucja, eksplozja*, Warszawa 2005.
- Golka M., *Bariery w komunikowaniu i społeczeństwo (dez)informacyjne*, Warszawa 2008.
- Hargie O., Saunders Ch., Dickson D., *Social Skills in Interpersonal Communication*, London 1994.
- Huitt W., *Becoming a Brilliant Star: A Model of Formative Holistic Education*, Paper presented at the International Networking for Educational Transformation (iNet) Conference, Augusta 2007, <http://teach.valdosta.edu/whuitt/brilstar/brilstar.html>.
- Huitt W., *Success in the Conceptual Age: Another Paradigm Shift*, Paper delivered at the 32nd Annual Meeting of the Georgia Educational Research Association, Savannah 2007, <http://www.edpsycinteractive.org/papers/conceptual-age.pdf>.
- Jaskuła S., *Intercultural Space. Contemporary Challenges and Perspectives*, [w:] *Poland – Jordan – European Union: Future Aspects*, red. S. Abudayeh, K. Bojko, Amman 2011.
- Jaskuła S., Korporowicz L., *Kultura informacyjna w zarządzaniu międzykulturowym. Ujęcie transgresyjne*, [w:] *Kompetencje informacyjno-komunikacyjne i międzykulturowe w gospodarce*, red. I. Sobieraj, Warszawa 2012.
- Jaskuła S., Korporowicz L., *Kultury narodowe w procesie wirtualizacji*, „Politeja” 31, 2014, http://dx.doi.org/10.12797/Politeja.11.2014.31_1.02.
- Khanna A., Khanna P., *The Hybrid Reality. Thriving in the Emerging Human-Technology Civilization*, 2012, <http://hybridreality.me>.
- Korporowicz L., *Komunikacja międzykulturowa jako transgresja*, [w:] *Dialog na pograniczach kultur i cywilizacji*, red. T. Paleczny, M. Banaś, Kraków 2009.
- Korporowicz L., *Komunikacja symboliczna w rozwoju tożsamości kulturowej*, [w:] *Tożsamość polska w odmiennych kontekstach*, red. L. Dyczewski, D. Wadowski, Lublin 2009.
- Korporowicz L., *Kultura godności człowieka*, [w:] *Nauczanie Jana Pawła II a współczesna aksjologia pedagogiczna*, red. Z. Struzik, Warszawa 2008.
- Korporowicz L., *Socjologia kulturowa. Kontynuacje i poszukiwania*, Kraków 2011.
- Kreowanie przestrzeni społecznej w cyfrowym świecie*, red. M. Łyszczarz, S.M. Marcinkiewicz, M. Sokołowski, Toruń 2014.
- Luhmann N., *Systemy społeczne*, przeł. M. Kaczmarczyk, Kraków 2007.

- Lustig M.W., Koester J., *Intercultural Competence: Interpersonal Communication across Cultures*, Boston 2006.
- Lyotard J.F., *Kondycja ponowoczesna. Raport o stanie wiedzy*, przeł. M. Kowalska, J. Migasiński, Warszawa 1997.
- Magala S., *Kompetencje międzykulturowe*, przeł. J. Dąbrowski, Warszawa 2011.
- Matsumoto D., Jung L., *Psychologia międzykulturowa*, przeł. A. Nowak, Gdańsk 2007.
- Matuchniak-Krasuska A., *Publiczność wobec metafory plastycznej. O recepcji groteski Jerzego Dudy-Gracza*, Łódź 1999.
- McCarthy A., *Ambient Television: Visual Culture and Public Space*, Durham 2001.
- Michael M., *Reconnecting Culture, Technology and Nature: From Society to Heterogeneity*, New York 2000.
- Mikułowski-Pomorski J., *Jak narody porozumiewają się ze sobą w komunikacji międzykulturowej i komunikowaniu medialnym*, Kraków 2007.
- Modernity and Identity*, red. S. Lash, Oxford 1992.
- Mozaika przestrzeni transnarodowych. Teorie – metody – zjawiska*, red. Ł. Krzyżanowski, S. Urbańska, Kraków 2010.
- Multiculturalism. A Critical Reader*, red. D.T. Goldberg, Oxford 1994.
- Nikitorowicz J., *Edukacja regionalna i międzykulturowa*, Warszawa 2009.
- Pink D.H., *A Whole New Mind: Moving from the Information Age to the Conceptual Age*, New York 2005.
- Poster M., *Information Please. Culture and Politics in the Age of Digital Machines*, London 2006.
- Smolicz J., *Wartości rdzenne a tożsamość kulturowa*, [w:] Smolicz J., *Współkultury Australii*, Warszawa 1999.
- Społeczeństwo informacyjne. Aspekty funkcjonalne i dysfunkcjonalne*, red. L. Haber, M. Niezgoda, Kraków 2006.
- Urry J., *Socjologia mobilności*, przeł. J. Stawiński, Warszawa 2009.
- van Dijk J.A.G.M., *The Network Society*, London 2006.
- Wiśniewski R., *Uaktywnianie osobowych potencjałów kulturowych w perspektywie lokalnej*, [w:] *Jedność i różnorodność. Kultura vs. kultury*, red. E. Reklajtis, R. Wiśniewski, J. Zdanowski, Warszawa 2012.
- Znaniecki F., *Ludzie terażniejsi a cywilizacja przyszłości*, przeł. Z. Dulczewski, Warszawa 1990.
- Janusz A. Majcherek, *Relatywizm kulturowy a badanie relacji międzykulturowych*
- Anusiewicz J., *Lingwistyka kulturowa. Zarys problematyki*, Wrocław 1995.

- Anusiewicz J., *Problematyka językowego obrazu świata w poglądach niektórych językoznawców i filozofów niemieckich XX wieku*, [w:] *Językowy obraz świata*, red. J. Bartmiński, Lublin 1999.
- Bartmiński J., *Językowe podstawy obrazu świata*, Lublin 2012.
- Bauman Z., *Etyka ponowoczesna*, Warszawa 1996.
- Benjamin W., *Anioł historii. Eseje, szkice, fragmenty*, wybór i opracowanie H. Orłowski, przeł. K. Krzemieniowa, H. Orłowski, J. Sikorski, Poznań 1996.
- Burszta W. J., *Kotwice pewności. Wojny kulturowe z popnacjonalizmem w tle*, Warszawa 2013.
- Burszta W. J., *Postkolonializm i dekolonizacja umysłu*, [w:] *Różnica, tożsamość, edukacja. Szkice z pogranicza*, red. T. Szkudlarek, Kraków 1995.
- Burszta W.J., *Tożsamość w wojnie kultur*, [w:] *W poszukiwaniu tożsamości. Humanistyczne rozważania interdyscyplinarne*, red. H. Mamzer, Poznań 2007.
- Burszta W., *Wielokulturowość. Pytania pierwsze*, [w:] *U progu wielokulturowości. Nowe oblicza społeczeństwa polskiego*, red. M. Kempny, A. Kapciak, S. Łodziński, Warszawa 1997.
- Davidson D., *Eseje o prawdzie, języku i umyśle*, przeł. B. Stanosz, Warszawa 1992.
- Duszek A., *Tekst, dyskurs, komunikacja międzykulturowa*, Warszawa 1998.
- Dworkin R., *Is Democracy Possible Here? Principles for a New Political Debate*, New Jersey 2006.
- Firth R., *Spółeczności ludzkie. Wstęp do antropologii społecznej*, przeł. J. Dunin, Z. Szyfelbejn Sokolewicz, Warszawa 1965.
- Geertz C., *Anty-antyrelatywizm*, [w:] *Amerykańska antropologia postmodernistyczna*, red. M. Buchowski, przeł. W. Dohnal i in., Warszawa 1999.
- Grobler A., *Nie o to chodzi, by złowić króliczka*, „Przegląd Filozoficzny” 3, 2001.
- Grzegorzczak R., *Pojęcie językowego obrazu świata*, [w:] *Językowy obraz świata*, red. J. Bartmiński, Lublin 1999.
- Harré R., Krausz M., *Varieties of relativism*, Oxford – Cambridge 1996.
- Herzfeld M., *Antropologia. Praktykowanie teorii w kulturze i społeczeństwie*, Kraków 2004.
- Himmelfarb G., *Jeden naród, dwie kultury*, przeł. P. Bogucki, Warszawa 2007.
- Hunter J.D., *Culture Wars. The Struggle to Define America*, New York 1991.
- Jacher W., *Tożsamość i wielokulturowość jako kategorie badań procesów społecznych* [w:] *Wielokulturowość – międzykulturowość – transkulturowość w perspektywie europejskiej i pozaeuropejskiej*, red. A. Barska, M. Korzeniowski, Opole 2007.
- Jennings R.C., *Przekład, interpretacja i rozumienie*, [w:] *Język, znaczenie, rozumienie i relatywizm*, red. Z. Muszyński, Warszawa 1991.
- Kamińska J., *Swoi i obcy. Kulturowe dystanse i uprzedzenia w kontekście procesów globalizacyjnych*, [w:] *Wielokulturowość – międzykulturowość – transkulturowość*

- w perspektywie europejskiej i pozaeuropejskiej, red. A. Barska, M. Korzeniowski, Opole 2007.
- Kořakowski L., *Szukanie barbarzyńcy. Złudzenia uniwersalizmu kulturowego*, [w:] Kořakowski L., *Czy diabeł może być zbawiony i 27 innych kazań*, Londyn 1984.
- Lorenz K., *Odwrotna strona zwierciadła. Próba historii naturalnej ludzkiego poznania*, Warszawa 1978.
- Lorenz K., *Regres człowieczeństwa*, Warszawa 1986.
- Liotard J.F., *Kondycja ponowoczesna. Raport o stanie wiedzy*, przeł. M. Kowalska, J. Migasiński, Warszawa 1997.
- MacIntyre A., *Relativism, Power and Philosophy*, [w:] *After Philosophy. End of Transformation?*, red. K. Baynes, J. Bohman, T. McCarthy, Cambridge – London 1987.
- Majcherek J.A., *Relatywizm kulturowy. Uwarunkowania i konsekwencje pewnej doktryny*, Kraków 1995.
- Paleczny T., *Interpersonalne stosunki międzykulturowe*, Kraków 2007.
- Paleczny T., *Stosunki międzykulturowe. Zarys problematyki*, Kraków 2005.
- Quine W.V.O., *Filozoficzny postęp w teorii języka*, [w:] *Lingwistyka a filozofia*, przeł. i red. B. Stanosz, Warszawa 1977.
- Reklajtis E., *Wielokulturowość i uproszczenia mikroskali*, [w:] *Wielokulturowość – międzykulturowość – transkulturowość w perspektywie europejskiej i pozaeuropejskiej*, red. A. Barska, M. Korzeniowski, Opole 2007.
- Sapir E., *Kultura, język, osobowość*, przeł. B. Stanosz, R. Zimand, Warszawa 1978.
- Steiner G., *Po wieży Babel. Problemy języka i przekładu*, przeł. Olga i Wojciech Kubińscy, Kraków 2000.
- Szahaj A., *E pluribus unum? Dylematy wielokulturowości i politycznej poprawności*, Kraków 2004.
- Szahaj A., *Zwrot antypozytywistyczny dopełniony*, [w:] A. Szahaj, *Relatywizm i fundamentalizm*, Toruń 2008.
- Welsch W., *Nasza postmodernistyczna moderna*, przeł. R. Kubicki, A. Zeidler-Jani-szewska, Warszawa 1998.
- Wierzbicka A., *Język – umysł – kultura*, Warszawa 1999.
- Wierzbicka A., *Słowa kluczowe. Różne języki – różne kultury*, Warszawa 2007.
- White H.C., *Tożsamość i kontrola. Jak wyłaniają się formacje społeczne*, przeł. A. Hałas, Kraków 2011.

Adam Nobis, *Relacje międzykulturowe, globalna ekumena, kulturowa różnorodność*

Amzallag N., *From Metallurgy to Bronze Age Civilizations: The Synthetic Theory*, „American Journal of Archaeology” 113, 2009, <http://dx.doi.org/10.3764/aja.113.4.497>.

Boas F., *The Aims of Anthropological Theory*, [w:] F. Boas, *Race, Language and Culture*, New York 1932.

Chmielewski P., *Kultura i ewolucja*, Warszawa 1988.

Eriksen T.H., *In which sense do cultural islands exist?*, „Social Anthropology. The Journal of the European Association of Social Anthropologists” t. 1, nr 1 B, 1993, <http://dx.doi.org/10.1111/j.1469-8676.1993.tb00246.x>.

Goody J., *Kapitalizm i nowoczesność. Islam, Chiny, Indie a narodziny zachodu*, przeł. M. Turowski, Warszawa 2006.

Hannerz U., *Powiązania transnarodowe. Kultura, ludzie, miejsca*, przeł. K. Franek, Kraków 2006.

Hofstede G., *Cultures and Organizations: Software of the Mind*, New York 1991.

Hugill P.J., *World Trade since 1431. Geography, Technology, and Capitalism*, Baltimore 1995.

Kaufman J., Patterson O., *Cross-national Cultural Diffusion: The Global Spread of Cricket*, „American Sociological Review” 70, 2005, <http://dx.doi.org/10.1177/00312240507000105>.

Kroeber A.L., *The Ancient Oikouménē as an Historic Culture Aggregate*, „Journal of the Royal Anthropological Institute” 75, 1945.

Maitland C., *Global Diffusion of Interactive Networks*, [w:] *Proceedings Cultural Attitudes Towards Technology and Communication*, red. C. Ess, F. Sudweeks, Murdoch 2004.

McNeill W.H., *The Changing Shape of World History*, „History and Theory” 34, 2, 1995, <http://dx.doi.org/10.2307/2505432>.

Nobis A., *Zmiana kulturowa: między historią i ewolucją*, Wrocław 2006.

Nowicka E., *Świat człowieka – świat kultury*, Warszawa 2003.

Rivers W.H.R., Jenks A.E., Morley S.G., *Reports upon the Present Condition and Future Needs of the Science of Anthropology*, Washington 1913.

Tylor E.B., *Cywilizacja pierwotna. Badania rozwoju mitologii, filozofii, wiary, mowy, sztuki i zwyczajów*, przeł. Z.A. Kowerska, Warszawa 1898.

Tylor E.B., *The Origins of Culture. Part I of 'Primitive Cultures'*, New York 1958.

Welsch W., *Transkulturowość. Nowa koncepcja kultury*, [w:] *Studia Kulturoznawcze. Filozoficzne konteksty rozumu transwersalnego. Wokół koncepcji Wolfganga Welscha*, t. 2, red. R. Kubicki, Poznań 1998.

Monika Banaś, *Wybrane obszary relacji międzykulturowych – propozycja teoretyczno-badawcza*

Acquisition and Loss of Nationality. Policies and Trends in 15 European States. Summary and Recommendations, red. R. Bauböck, E. Ersbøll, K. Groenendijk, H. Waldrauch, Amsterdam 2006.

- Babbie E., *Badania społeczne w praktyce*, Warszawa 2013.
- Banaś M., *Wstęp*, [w:] *Teoretyczne i praktyczne problemy kultury politycznej*, red. M. Banaś, Kraków 2013.
- Bourdieu P., *The Field of Cultural Production: Essays on Art and Literature*, New York 1993.
- Burke R.J., Greenglass E., *Work Stress, Role Conflict, Social Support, and Psychological Burnout among Teachers*, „Psychological Reports” 73/2, 1993, <http://dx.doi.org/10.2466/pr0.1993.73.2.371>.
- Castle J.-L., *Hong Kong Minorities ‘Marginalised’ in School*, <http://www.bbc.com/news/business-34444284>.
- Chan D.W., *Stress, Self-Efficacy, Social Support, and Psychological Distress Among Prospective Chinese Teachers in Hong Kong*, „Educational Psychology: An International Journal of Experimental Educational Psychology” 22/5, 2002, <http://dx.doi.org/10.1080/0144341022000023635>.
- Coughlan S., *Asia Tops Biggest Global School Rankings*, <http://www.bbc.com/news/business-32608772>.
- Coughlan S., *Denmark Reinvents Lessons for Reluctant Learners*, <http://www.bbc.com/news/business-34140447>.
- Cyceron, *Rozmowy tuskulańskie*, przeł. J. Śmigaj, [w:] Cyceron, *Rozmowy tuskulańskie i inne pisma*, Warszawa 2010.
- European Integration and Housing Policy*, red. M. Kleinman, W. Matznetter, M. Stephens i in., Oxford 2005.
- European Union Democracy Observatory on Citizenship* (EUDO), <http://eudo-citizenship.eu/databases/modes-of-acquisition>.
- Färlin M., *Fler lärare sjukskrivs för psykisk ohälsa* [Coraz więcej nauczycieli przebywa na zwolnieniu lekarskim z powodów psychologicznych], <http://skolvarlden.se/artiklar/fler-larare-sjukskrivs-psykisk-ohalsa>.
- Geertz C., *After the Fact: Two Countries, Four Decades, One Anthropologist*, Cambridge 1995.
- Hannerz U., *Cultural Complexity: Studies in the Social Organization of Meaning*, New York 1992.
- Haworth J., Veal A.J., *Work and Leisure*, London – New York 2004.
- Hobohm S., *Small and Medium-Sized Enterprises in Economic Development: the UNIDO Experience*, <http://www.library.sesrtic.org/files/article/157.pdf>.
- Huntington S., *The Clash of the Civilizations and the Remaking of World Order*, New Jersey 1998.
- Kapuściński R., *Ten Inny*, Kraków 2006.
- Kristeva J., *Soleil noir. Dépression et mélancolie*, Paris 1987.
- Liotard J.F., *Kondycja ponowoczesna. Raport o stanie wiedzy*, przeł. M. Kowalska, J. Migasiński, Warszawa 1997.

Mathews G., *Supermarket kultury. Globalna kultura – jednostkowa tożsamość*, przeł. E. Klekot, Warszawa 2005.

Migrant Integration Policy Index (Ranking MIPEX za 2014 rok, kategoria: dostęp do obywatelstwa), <http://mipex.eu/sites/default/files/downloads/files/mipex-2015-book-a5.pdf>.

Oppenheim A.N, *Kwestionariusze, wywiady, pomiary postaw*, przeł. S. Amsterdamski, Poznań 2004.

Özüekren A.S., Phillips D., *Linking Integration and Residential Segregation*, „Journal of Ethnic and Migration Studies” 36/2, 2010, <http://dx.doi.org/10.1080/13691830903387238>.

PISA 2012. *Results in Focus. What 15-year-olds Know and what They Can do with what They Know [Raport OECD]*, <http://www.oecd.org/pisa/keyfindings/pisa-2012-results-overview.pdf>.

Report on the Role of Small and Medium-Sized Enterprises in the Mediterranean, <http://cor.europa.eu/en/activities/arlem/Documents/report-on-SMEs-2011/EN.pdf>.

Rojek Ch., *Postmodern Work and Leisure*, [w:] *Work and Leisure*, red. J. Haworth, A.J. Veal, London – New York 2004.

Small and Medium Enterprises – the Engine of an Economy, Sustained by Sound Financial Reporting, <http://www.worldbank.org/en/news/feature/2014/06/03/small-and-medium-enterprises-the-engine-of-an-economy-sustained-by-sound-financial-reporting>.Print.

UNHCR Statistical Yearbook 2014, <http://www.unhcr.org/56655f4b19.html>.

Young I.M., *The Ideal of Community and the Politics of Difference*, [w:] *Feminism/Postmodernism*, red. L. Nicholson, New York 1990.

Wawrzyniec Konarski, *Język i relacje międzykulturowe w kontekście etnopolitycznym. Zarys teoretyczny i wybrana egzemplifikacja*

Allardt E., *Bilingualism in Finland. The Position of Swedish as a Minority Language*, [w:] *Language Policy and National Unity*, red. W.R. Beer, J.E. Jacob, Totowa 1985.

Allardt E., *What Constitutes a Language Minority?*, „Journal of Multilingual and Multicultural Development” t. 5, 3–4, 1984, <https://doi.org/10.1080/01434632.1984.9994151>.

Altermatt U., *Sarajewo przestrzega. Etnonacjonalizm w Europie*, przeł. G. Sowinski, Kraków 1998.

Babiński G., *Lokalna społeczność polonijna w Stanach Zjednoczonych Ameryki w procesie przemian*, Wrocław 1977.

Brown A., *Palmerston. A Biography*, Yale 2010.

- Burks R.V., *The Dynamics of Communism in Eastern Europe*, New Jersey 1961.
- Casey J., *Constitutional Law in Ireland*, Dublin 2000.
- Cashmore E., *Ethnicity*, [w:] *Dictionary of Race and Ethnic Relations*, red. E. Cashmore i in., London 1984.
- Clausewitz. *The State and War*, red. A. Herberg-Rothe, J.W. Honig, D. Moran, Stuttgart 2011.
- Crick B., *W obronie polityki*, przeł. A. Waśkiewicz, Warszawa 2004.
- Cywiński P., *Etniczny nikt*, „Dialog-Pheniben. Kwartalnik Stowarzyszenia Romów w Polsce” 16, 2014.
- Dobrzycki W., *Separatyzmy i problemy narodowościowe w Hiszpanii*, [w:] *Problemy narodowościowe w Europie i ich wpływ na stosunki międzynarodowe na przełomie XX i XXI wieku*, red. H. Szczerbiński, Warszawa 2009.
- Elliott F., Summerskill M.B., *A Dictionary of Politics*, Harmondsworth 1977.
- Ferriter D., *Judging Dev. A Reassessment of the Life and Legacy of Eamon de Valera*, Dublin 2007.
- Gellner E., *Narody i nacjonalizm*, przeł. T. Hołówka, Warszawa 1992.
- Gill & Macmillan *Annotated Constitution of Ireland, 1937–1994* (with Commentary), red. J.A. Foley, S. Lalor, Dublin 1995.
- Glazer N., Moynihan D.P., *Introduction*, [w:] *Ethnicity. Theory and Experience*, red. N. Glazer, D.P. Moynihan, Cambridge 1973.
- Gwegen J., *La langue bretonne face á ses oppresseurs*, Quimper 1975.
- Herder J.G., *Myśli o filozofii dziejów*, t. 2, przeł. J. Gałęcki, Warszawa 1962.
- Heuser B., *Czytając Clausewita*, Warszawa 2008.
- Hroch M., *Małe narody Europy. Perspektywa historyczna*, przeł. G. Pańko, Wrocław 2003.
- Ishiyama J.T., Breuning M., *Ethnopolitics in the New Europe*, Boulder – London 1998.
- Janson C., *The Autonomy of Åland. A Reflexion of International and Constitutional Law*, „Nordisk Tidsskrift for International Ret – Acta Scandinavica juris gentium” 51 (fasc. 1–2), 1982.
- Jansson J.M., *Language Legislation*, [w:] *The Finnish Legal System*, red. J. Uotila, Helsinki 1985.
- Kaczorowska M., *Problemy narodowościowe w Wielkiej Brytanii – Szkocja, Walia*, [w:] *Problemy narodowościowe w Europie i ich wpływ na stosunki międzynarodowe na przełomie XX i XXI wieku*, red. H. Szczerbiński, Warszawa 2009.
- Kaplan R.D., *Bałkańskie upiory. Podróż przez historię*, przeł. J. Ruszkowski, Wołowiec 2015.
- Karklins R., *Ethnopolitics and Transition to Democracy. The Collapse of the USSR and Latvia*, Washington, D.C. – Baltimore – London 1994.

- Kłoskowska A., *Kultury narodowe u korzeni*, Warszawa 1996.
- Konarski W., Czech F., Kościółek J., *Wstęp*, „Politeja” 31, 2014, <http://dx.doi.org/10.12797/Politeja.11.2014.31-1.01>.
- Konarski W., *Legal and Educational Status of the Swedish-Speaking Minority in Finland*, [w:] *European Studies. Selected Research Problems*, red. P. Wawrzyk, Warszawa 2009.
- Konarski W., *Polityka językowa i nacjonalizm – przyczynek krytyczny*, „Sprawy Narodowościowe: seria nowa” 41, 2012.
- Konarski W., *Ruchy etnoregionalistyczne w Europie. Przekształcone czy dysfunkcyjne wyobrażenie europejskiej przyszłości?*, „Konteksty. Antropologia Kultury – Etnografia – Sztuka” 3(286), 2009.
- Konarski W., *System konstytucyjny Irlandii*, Warszawa 2005.
- Konstytucja Finlandii z 11 czerwca 1999 roku*, Warszawa 2003.
- Kornprobst M., *Episteme, Nation-Builders and National Identity. The Re-construction of Irishness*, „Nations and Nationalism” 11, 2005, part 3, <http://dx.doi.org/10.1111/j.1354-5078.2005.00211.x>.
- Krejči J., Velimsky V., *Ethnic and Political Nations in Europe*, London 1981.
- Labro M., *La question corse*, Paris 1977.
- Majewicz E., Majewicz A., *Języki celtyckie na Wyspach Brytyjskich*, Wrocław 1983.
- Mazower M., *The Balkans. From the End of Byzantium to the Present Day*, London 2000.
- Meinecke F., *Weltbürgertum und Nationalstaat. Studien zur Genesis der deutschen Nationalstaates*, München – Berlin 1928.
- Mikułowski-Pomorski J., *Jak narody porozumiewają się ze sobą w komunikacji międzykulturowej i komunikowaniu medialnym*, Kraków 2007.
- Myśliwiec M., *Katalonia na drodze do niepodległości?*, Bytom 2006.
- Namowicz T., *Johann Gottfried Herder. Z zagadnień przełomu oświecenia w Niemczech w drugiej połowie XVIII wieku*, Olsztyn 1995.
- Nelde P.H., *Language Contact Means Language Conflict*, „Journal of Multilingual and Multicultural Development” 1987, t. 8, nr 1 i 2, <http://dx.doi.org/10.1080/01434632.1987.9994273>.
- Nowicka E., *Etniczność a sytuacja mniejszościowa*, „Przegląd Polonijny” XV, 1989, nr 1(51).
- Pavlovitch S.K., *Historia Bałkanów (1804–1945)*, przeł. J. Polak, Warszawa 2009.
- Pelaia A., *The Hebrew Language Learn the History and Origins of the Hebrew Language*, <http://judaism.about.com/od/jewishhistory/a/Hebrew-Language-Origins-History.htm>.
- Popławski D., *Problem Południowego Tyrolu w stosunkach włosko-austriackich*, [w:] *Problemy narodowościowe w Europie ich wpływ na stosunki międzynarodowe na przełomie XX i XXI wieku*, red. H. Szczerbiński, Warszawa 2009.

- Porębski A., *Wielokulturowość Szwajcarii na rozdrożu*, Kraków 2010.
- Ragin Ch., *Review: Ethnopolitics: A Conceptual Framework by Joseph Rothschild*, „American Journal of Sociology” t. 88, 6, 1983, http://www.jstor.org/stable/2778991?seq=1#page_scan_tab_contents.
- Reminick R.A., *Theory of Ethnicity. An Anthropologist's Perspective*, Lanham – London 1983.
- Rothschild J., *Ethnopolitics. A Conceptual Framework*, New York 1981.
- Sagarin E., Moneymaker J., *Language and Nationalist, Separatist, and Secessionist Movements*, [w:] *Ethnic Autonomy – Comparative Dynamics. The Americas, Europe and the Developing World*, red. R.L. Hall, New York 1979.
- Silber L., Little A., *The Death of Yugoslavia*, London et al. 1996.
- Smith A.D., *Dating the Nation*, [w:] *Ethnonationalism in the Contemporary World Walker Connor and the Study of Nationalism*, red. D. Conversi, London – New York 2004.
- Spencer P., Wollman H., *Nationalism. A Critical Introduction*, London 2002.
- Spolsky B., Shohamy E., *The Languages of Israel. Policy, Ideology and Practice*, Clevedon 1999.
- Szacki J., *Historia myśli socjologicznej*, t. 1, Warszawa 1983.
- Szul R., *Język, naród, państwo. Język jako zjawisko polityczne*, Warszawa 2009.
- Szynkiewicz S., *Silva ethnica*, [w:] *Konflikty etniczne: źródła – typy – sposoby rozstrzygania: materiały z konferencji zorganizowanej przez Zakład Etnologii Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, 5-7 grudnia 1994*, red. I. Kabzińska-Stawarz, S. Szynkiewicz, Warszawa 1996.
- Topolski J., *An Outline History of Poland*, Warszawa 1986.
- Us and Them: The Psychology of Ethnonationalism*, Report Nr. 123, Formulated by the Committee on International Relations – Group for the Advancement of Psychiatry, New York 1987.
- Waldenberg M., *Narody zależne i mniejszości narodowe w Europie Środkowo-Wschodniej. Dzieje konfliktów i idei*, Warszawa 2000.
- Waldenberg M., *Rozbicie Jugosławii. Od separacji Słowenii do wojny kosowskiej*, Warszawa 2003.
- Walicki A., *Koncepcje tożsamości narodowej i terytorium narodowego w myśli polskiej czasów porozbiorowych*, „Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej” 38, 1993.
- Zamoyski A. *The Polish Way. A Thousand-year History of the Poles and their Culture*, London 1997.
- Źródła internetowe:
- Europejski Klub Trójki*, <http://www.polskieradio.pl/13/2772/Artykul/1241698>, Europejski-Klub-Trojki.

<http://media.efhr.eu/archives/56>.

<http://news.harvard.edu/gazette/2003/11.13/18-mm.html>.

<http://www.ff.ucg.ac.me/njegoss/Z1/Lilianna%20M.pdf>.

<http://www6.gencat.net/llengcat/noves/hm04tardor/docs/kallonen.pdf>.

https://slmc.uottawa.ca/?q=bi_ireland_act.

Oficjalne wyniki referendum w Szkocji: kraj pozostaje w Wielkiej Brytanii, <http://wiadomosci.onet.pl/swiat/oficjalne-wyniki-referendum-w-szkocji-kraj-pozostaje-w-wielkiej-brytanii/klr8q>.

Switzerland Constitution, http://www.servat.unibe.ch/icl/sz00000_.html.

The Irish Language Today, <http://www.askaboutireland.ie/learning-zone/secondary-students/irish/an-cultur-gaelach/translation-irish-language/the-irish-language-today/>.

Ryszard Kantor, *Interkulturowość zabawy. Obce wzory kultury zabawy i rozrywki i ich recepcja we współczesnej kulturze ludycznej Krakowa*

Bednarski J., *Dyfuzja*, [w:] *Słownik etnologiczny. Terminy ogólne*, red. nauk. Z. Staszczak, aut. haseł J. Bednarski i in., Warszawa – Poznań 1987.

Bretońskie koronki i szkockie owczarki, „Dziennik Polski”, 28 VIII 2004.

Burszta W.J., *Antropologia kultury. Tematy, teorie, interpretacje*, Poznań 1998.

Combs J.E., *Świat zabaw. Narodziny nowego wieku ludycznego*, przeł. O. Kaczmarek, Warszawa 2011.

Cosić D., *Święto wina* (rozmowa z A.E. Bojanowskim, prezesem Bojanowski Piwnica Win), „Dziennik Polski”, 14 XI 2002.

Czarnowski S., *Kultura*, Warszawa 2005.

Festiwal Kultury Afrobrazylijskiej, „Dziennik Polski”, 29 IX 2011.

Hole Ch., *A Dictionary of British Folk Customs*, London 1976.

Jędraszewski M., *Halloween ma grunt antychrześcijański*, „Nasz Dziennik”, 28 X 2013.

Jutro Halloween, „Gazeta Krakowska”, 30 X 2003.

Kantor R., *Homo ludens ery masowej konsumpcji*, [w:] *Kim jestem? Kim jesteśmy? Antropologiczne i socjologiczne konteksty współczesnej tożsamości*, red. D. Czarkon, M. Boruta, Kraków 2012.

Kantor R., *Wielokulturowość miasta. Prolegomena do badań nad zróżnicowaniem kulturowym społeczności miejskiej Krakowa*, [w:] *Miasto – przestrzeń kontaktu kulturowego i społecznego*, red. I. Bukowska-Floreńska, Katowice 2004, *Studia Etnologiczne i Antropologiczne*, t. 8

Kantor R., *Zabawa w dobie społeczeństwa konsumpcyjnego. Szkice o ludyzmie, ludyczności i powadze, a w istocie jej braku*, Kraków 2013.

- Każdemu wolno kochać*, „Dziennik Polski”, 16 II 2004.
- Koszmar od serca*, „Dziennik Polski”, 13 II 2005.
- Kościński G., *Leśny aromat*, „Dziennik Polski”, 22 XI 2002.
- Kraków w rytmie gorącej samby*, „Gazeta Krakowska”, 18 VI 2007.
- Kuchta W., *Smoki ćwiczą na Błoniach indiańską grę*, „Dziennik Polski”, 27 XI 2009.
- Kuchta W., *Szczotka, kamień i lód – czyli curling po krakowsku*, „Dziennik Polski”, 7 I 2010.
- Lazar A., Karlan D., Salter J., *101 postaci, które zmieniły świat, choć nigdy nie żyły*, przeł. B. Gadomska, Warszawa 2007.
- Lewin L., *Beaujolais Nouveau est arrive*, „Do Rzeczy” 43, 2013.
- Lipoński W., *Historia sportu*, Warszawa 2012.
- Lipoński W., Farmer M., *World Sports Encyclopedia*, przeł. D. Brach i in., Poznań 2003.
- Long G., *The Folklore Calendar*, London 1996.
- LS, *Zawsze ta Coca-Cola*, „Najwyższy Czas” 49, 2002.
- Mathews G., *Supermarket kultury. Kultura globalna a tożsamość jednostki*, przeł. E. Klekot, Warszawa 2005.
- Mikołaj i kolędy po angielsku*, „Gazeta Krakowska”, 27–28 XII 2005.
- Monicka M., *Mikołaj nie z bajki*, „W Sieci” 48, 2013.
- Nostalgicznie oraz zmysłowo*, „Dziennik Polski”, 25 I 2005.
- Nowicka E., *Świat człowieka – świat kultury*, Warszawa 1991.
- Ogrodowska B., *Mikołaj św.*, [w:] B. Ogrodowska, *Zwyczaj, obrzędy i tradycje w Polsce*, Warszawa 2000.
- Palczyński T., *Interpersonalne stosunki międzykulturowe*, Kraków 2007.
- Pawlik M., *Halloween, czas złych duchów*, „Nasz Dziennik”, 30 X 2013.
- Poczęstunek albo psikus*, „Gazeta Krakowska”, 2 XI 2004.
- Poczujemy w Krakowie klimat argentyńskich knajpek*, „Dziennik Polski”, 8 VIII 2009.
- Rynek latynoamerykański*, „Gazeta Krakowska”, 10 V 2004.
- Sokołowski J., *Nowa świecka tradycja*, „Po sąsiedzku”, luty 2012.
- Starzak G., *Wyznawcy salsy*, „Dziennik Polski”, 28 VIII 2004.
- Sułkowski B., *Zabawa. Studium socjologiczne*, Warszawa 1984.
- Szkockie skakanie*, „Dziennik Polski”, 22 XI 2004.
- Tango na dworcu*, „Dziennik Polski”, 23 IV 2007.
- Tańce irlandzkie*, „Dziennik Polski”, 1 II 2010.
- Tekieli R., *Holy Wins zamiast Halloween*, „Gazeta Polska Codziennie”, 26 X 2013.
- Tekieli R., *NIE dla Halloween*, „Gazeta Polska Codziennie”, 24 X 2013.
- Tramwaj pełen zakochanych*, „Dziennik Polski”, 15 II 2006.
- Tygrysy na Święcie Dziękczynienia*, „Dziennik Polski”, 15 XI 2010.

- Weryńska J., *Gorące brazylijskie klimaty na pewno rozgrzeją Kraków*, „Gazeta Krakowska”, 9 VI 2009.
- Zatańczmy tango argentyńskie*, „Gazeta Krakowska”, 4 X 2004.
- Zboińska A., *Zakochani mają święto, a polski biznes kwitnie*, „Gazeta Krakowska”, 11 II 2008.
- Zdrada młodego wina*, „Gazeta Krakowska”, 21 XI 2003.
- Zjawy na Kurdwanowie*, „Dziennik Polski”, 28 X 2004.
- Wszyscy jesteście Irlandczykami*, „Gazeta Krakowska”, 19 IV 2007.

Karolina Golemo, *Muzyka w relacjach międzykulturowych*

- Acosta L., *Música e descolonização*, Lisboa 1989.
- Adorno T.W., *Introduzione alla sociologia della musica*, Torino 1971.
- Augusto C.A., *Sons e Silêncios da Paisagem Sonora Portuguesa*, Lisboa 2014.
- Bernat S., *Turystyka dźwiękowa jako nowa forma turystyki zrównoważonej*, „Zeszyty Naukowe Turystyka i Rekreacja” 13(1), 2014.
- de Bettencourt da Câmara J.M., *O essencial sobre a música tradicional portuguesa*, Lisboa 2001.
- Cidra R., *Produzindo a música de Cabo Verde na diáspora: redes transnacionais, world music e múltiplas formações crioulas*, [w:] *Comunidade(s) Cabo-verdiana(s): As múltiplas faces da imigração cabo-verdiana*, red. P. Góis, Lisboa 2008.
- Del Grosso Destrieri L., *La Sociologia, la musica, le musiche*, Milano 1988.
- Ferrarotti F., *Rock, rap e l'immortalità dell'anima*, Napoli 1997.
- Gallino L., *Dizionario di Sociologia*, Torino 2006.
- Gammaitoni M., *La funzione sociale del musicista*, Roma 2004.
- Gammaitoni M., *Uno studio di caso: l'Orchestra di Piazza Vittorio e la funzione sociale della musica*, [w:] *Persone e migrazioni. Integrazione locale e sentieri di co-sviluppo*, red. M. Ambrosini, F. Berti, Milano 2009.
- Gibas J., *Życie. Następny poziom. Coaching transpersonalny*, Gliwice 2015.
- Giddens A., *Nowoczesność i tożsamość: „ja” i społeczeństwo w epoce późnej nowoczesności*, przeł. A. Szulżycka, Warszawa 2001.
- Golemo K., *Muzyka jako droga do samookreślenia w wielokulturowym świecie. Odnajdywanie tożsamości oraz reinterpretowanie tradycji poprzez muzykę na przykładzie twórczości portugalskich artystek pochodzenia kabowerdeńskiego*, „Politeja” 35, 2010, <http://dx.doi.org/10.12797/Politeja.12.2015.35.22>.
- Golemo K., *Muzyka jako element integrujący w społeczeństwie imigracyjnym. Międzykulturowa inicjatywa społeczna w Rzymie: Orchestra di Piazza Vittorio*, „Culture Management / Kulturmanagement / Zarządzanie Kulturą” 5, 2012, [wersja polska].

- Golemo K., *Zwiedzanie dźwiękami. Muzyczne podróże po Lizbonie*, „Folia Turistica” 39, 2016.
- Hannerz U., *Skreolizowany świat*, [w:] *Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje*, red. M. Kempny, E. Nowicka, Warszawa 2006.
- Heinich N., *La sociologie de l'art*, Paris 2008.
- Herrero G., *De Jerez a Nueva Orleans. Análisis comparativo del flamenco y del jazz*, Granada 1991.
- Huizinga J., *Homo ludens. Zabawa jako źródło kultury*, przeł. M. Kurecka, W. Wirpsza, Warszawa 1985.
- Jabłońska B., *Socjologia muzyki*, Warszawa 2014.
- Krawczak E., *Sztuka w perspektywie socjologicznej*, [w:] *Wprowadzenie do socjologii kultury*, red. M. Filipiak, Lublin 2009.
- de La Barre J., *Música, cidade, etnicidade: explorando cenas musicais em Lisboa*, „Revista Migrações” 7, 2010.
- La nostra storia*, <http://www.apolloundici.it/Apollo11/LaNostraStoria.asp>.
- Leite A.M., *Formas e lugares fantasmas da memória colonial e pós-colonial*, „Via Atlântica” 17, 2010.
- Merriam A.P., *Antropologia della musica*, Palermo 1983.
- Monteiro C.A., *Algumas dimensões da expressão musical cabo-verdiana na Área Metropolitana de Lisboa*, [w:] *Comunidade(s) Cabo-verdiana(s) s: As múltiplas faces da imigração cabo-verdiana*, red. P. Góis, Lisboa 2008.
- Nobis A., *Film Belisario Franca „Zamorska przygoda Portugalczyków” jako koncepcja zmian kulturowych*, [w:] *Przestrzenie wizualne i akustyczne człowieka. Antropologia audiowizualna jako przedmiot i metoda badań*, red. A. Janiak, W. Krzemińska, A. Wojtasik-Tokarz, Wrocław 2007.
- Ossowski S., *U podstaw estetyki*, Warszawa 1966.
- Rei L., *Orgulho crioulo* [blog], „Crónicas da terra” 2006, 14 IX, <http://cronicasdaterra.com/cronicas/blog/entrevista-sara-tavares-orgulho-crioulo/>.
- Ribeiro J.C., *Migração, sodade e conciliação: a prática do batuque cabo-verdiano em Portugal*, „Revista Migrações” 2010, nr 7.
- Romanowska J., *Nuevo flamenco – między tradycją a transgresją. O poszukiwaniu nowych wymiarów ruchu w twórczości Israela Galvana*, [w:] *Transgresja w kulturze*, red. T. Paleczny, J. Talewicz-Kwiatkowska, Kraków 2014.
- Sardo S., *Proud to be Goan: memórias coloniais, identidades póscoloniais e música*, „Revista Migrações” 7, 2010.
- Schütz A., *Wspólne tworzenie muzyki. Studium relacji społecznych*, [w:] A. Schütz, *O wielości światów. Szkice z socjologii fenomenologicznej*, Kraków 2008.
- Serravezza A., *Sulla nozione di esperienza musicale*, Bari 1971.
- Steingress G., *Flamenco Postmoderno. Entre tradición y heterodoxia. Un diagnóstico sociomusicológico (Escritos 1989–2006)*, Sewila 2007.

Wystąpienie podczas seminarium zespołu Skopeofonia w Instytucie Etnomuzykologii Uniwersytetu w Aveiro, 2 VII 2015.

Znaniecki F., *Ludzie terazniejsi a cywilizacja przyszłości*, Warszawa 2001.

Sławomir Magala, *Zeitgeist w maszynie, czyli humanistyka w sieci*

Adamowicz A., Smykowski A., *Praca na saksach zmienia na maksa*, <http://opcit.pl/teksty/praca-na-saksach-zmienia-na-maksa>.

Alvesson M., Spicer A., *(Un)Conditional Surrender? Why do Professionals Willingly Comply with Managerialism*, „Journal of Organizational Change Management” 29(1), 2016, <http://dx.doi.org/10.1108/JOCM-11-2015-0221>.

Magala S., *The Management of Meaning in Organizations*, Basingstoke – New York 2009.

Obywatele ACTA, red. L. Jurczyszyn, J. Koltan, P. Kuczyński, i in., Gdańsk 2014.

Reconceptualizing Development in the Global Information Age, red. M. Castells, P. Himanen, Oxford – New York 2014, <http://dx.doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198716082.001.0001>.

Janusz Mariański, *Sekularyzacja jako megatrend społeczno-kulturowy*

Adamski F., *Tożsamość religijna w społeczeństwie pluralistycznym*, [w:] *Tożsamość polska w odmiennych kontekstach*, red. L. Dyczewski, D. Wadowski, Lublin 2009.

Beobachtungen, [w:] *Moderne und Religion. Kontroversen um Modernität und Säkularisierung*, red. U. Willems, D. Pollack, H. Basu i in., Bielefeld 2013.

Berger P.L., *Auf der Suche nach einer Friedensformel: Replik*, [w:] *Nach dem Niedergang der Säkularisierungstheorie*, Hg. T. Großbölting et al., Münster 2013.

Berger P.L., *Further Thoughts on Religion and Modernity*, „Society” 49, 2012.

Berger P.L., *Nach dem Niedergang der Säkularisierungstheorie*, Münster 2013.

Berger P.L., *Sekularyzm w odwrocie*, „Res Publica Nowa” 1, 1998.

Berlinski D., *Szatańskie urojenie. Ateizm i jego pretensje naukowe*, przeł. D. Cieślą-Szymańska, Warszawa 2009.

Bóg i świat, wiara i życie w dzisiejszych czasach. Z kardynałem Josephem Ratzingerem rozmawia Peter Seewald, przeł. G. Sowinski, Kraków 2001.

Burchardt, M., Wohlrab-Sahr M., *Über die kulturellen Bedeutungen religiös-säkularer Kontroversen in der Gegenwart*, [w:] *Neue Räume öffnen. Mission und Säkularisierungen weltweit*, red. G. Buss, M. Luber, Regensburg 2013.

Casanova J., *Deprywatyzacja religii*, przeł. J. Ziemek, [w:] *Socjologia religii. Antologia tekstów*, W. Piwowarski, Kraków 1998.

Davie G., *Socjologia religii*, przeł. R. Babińska, Kraków 2010.

Dux G., *Die Religion im Prozess der Säkularisierung*, „Österreichische Zeitschrift für Soziologie” 1, 2001.

- Filozofia pasożytuje na wyobraźni poetyckiej. Rozmowa z Richardem Rortym*, [w:] *Profile wieku*, red. B. Wildstein, Warszawa 2000.
- Fukuyama F., *Wielki wstrząs. Natura ludzka a odbudowa porządku społecznego*, przeł. H. Komorowska, K. Dorosz, Warszawa 2000.
- Fürstenberg F., *Säkularisierung*, [w:] *Religionssoziologie*, red. S. R. Dunde, Gütersloh 1994.
- Giddens A., *Nowoczesność i tożsamość. „Ja” i społeczeństwo w epoce późnej nowoczesności*, przeł. A. Szulżycka, Warszawa 2001.
- Giddens A., *Socjologia*, przeł. O. Siara, A. Szulżycka, P. Tomanek, Warszawa 2012.
- Giddens A., Sutton P. W., *Socjologia. Kluczowe pojęcia*, przeł. O. Siara, P. Tomanek, Warszawa 2014.
- Habermas J., *Die Revitalisierung der Weltreligionen – Herausforderung für ein säkulares Selbstverständnis der Moderne?*, [w:] *idem, Philosophische Texte*, Bd. 5 (*Kritik der Vernunft*), Frankfurt am Main 2009.
- Habermas J., *Wierzyć i wiedzieć*, „Znak” 9, 2002.
- Harris S., *Koniec wiary. Religia, terror i przyszłość rozumu*, przeł. D. Jamrozowicz, Nysa 2012.
- Hermann D., *Religiöse Werte, Moral und Kriminalität*, [w:] *Gute Gesellschaft? Verhandlungen des 30. Kongresses der Deutschen Gesellschaft für Soziologie in Köln 2000*, red. J. Allmendinger, Opladen 2001.
- Hervieu-Léger D., *Od „praktykującego parafianina” do „pielgrzyma”. Katolicyzm wobec wyzwań religijności „pielgrzyma” – elementy refleksji socjologicznej*, „Przegląd Powszechny” 12, 2001.
- Hervieu-Léger D., *Religia jako pamięć*, przeł. M. Bielawska, Kraków 1999.
- Hoburg R., *Zur neuen Sichtbarkeit von Religion*, [w:] *Postsäkular? Religion im Zusammenhang gesellschaftlicher Transformationsprozesse*, red. F. Johannsen, Stuttgart 2010.
- Huber S., *Religions- und kirchensoziologische Perspektiven*, [w:] *Handbuch für Kirchen- und Gemeindeentwicklung*, red. R. Kunz, Th. Schlag, Neukirchen-Vluyn 2014.
- Iannaccone L.R., *Introduction to the Economics of Religion*, „Journal of Economic Literature” 3, 1998.
- Kaufmann F.X., *Religia i nowoczesność*, [w:] *Socjologia religii. Antologia tekstów*, red. W. Piwowarski, Kraków 1998.
- Kaufmann F.X., *Wie überlebt das Christentum?*, Freiburg im Breisgau 2000.
- Kołakowski L., *Jezus ośmieszony. Esej apologetyczny i sceptyczny*, przeł. D. Zańko, Kraków 1914.
- Kowalczyk S., *Współczesny kryzys ideowo-aksjologiczny*, Lublin 2011.
- Martin D., *Europa und Amerika. Säkularisierung oder Vervielfältigung der Christenheit – Zwei Ausnahmen und keine Regel*, [w:] *Das Europa der Religionen. Ein*

- Kontinent zwischen Säkularisierung und Fundamentalismus*, red. O. Kallscheuer, Frankfurt am Main 1996.
- Niedergang der Säkularisierungstheorie. Centrum für Religion und Moderne – Westfälische Wilhelms-Universität Münster*, Münster 2013.
- Pickel G., *Religionen und Religiosität in Europa zu Beginn des 21. Jahrhunderts – Unumkehrbare Säkularisierung?*, [w:] *Europas religiöse Kultur(en). Zur Rolle christlicher Theologie im weltanschaulichen Pluralismus*, red. M. Petzoldt, Lipsk 2012.
- Pollack D., *Religion und Moderne: Theoretische Überlegungen und empirische Unumkehrbare Säkularisierung?*, [w:] *Europas religiöse Kultur(en). Zur Rolle christlicher Theologie im weltanschaulichen Pluralismus*, red. M. Petzoldt, Lipsk 2012.
- Prüfer P., *Koncepcja religione diffusa Roberto Ciprianiego zwiastunem religijności postmodernistycznej?*, [w:] *„Homo religiosus” w postmodernistycznych uwarunkowaniach*, red. E. Juško, R. Sieroń, S. Sorys, Kraków 2014.
- Stark R., Bainbridge W.S., *Teoria religii*, przeł. T. Kunz, Kraków 2000.
- Stolz J., Könemann J., *Theorie: Religiös-säkularer Konkurrenz in der Ich-Gesellschaft*, [w:] *Religion und Spiritualität in der Ich-Gesellschaft. Vier Gestalten des (Un-) Glaubens*, red. J. Stolz, J. Könemann, M. Schnewly Purdie i in., Zürich 2014.
- Szulakiewicz M., *Chrześcijaństwo i powrót religii*, „Studia Bydgoskie” 3, 2009.
- Taylor Ch., *Koniec świata chrześcijańskiego?*, „Tygodnik Powszechny” 21, 2002.
- Tibi B., *Fundamentalizm religijny*, przeł. J. Danecki, Warszawa 1997.
- Upadek Zachodu. Jak zostaliśmy barbarzyńcami?* [Rozmowa Aleksandry Kaniewskiej z Johnem N. Grayem], „Gazeta Wyborcza” 137, 2014.
- van der Veen A.J., *Współczesne kontestacje chrześcijaństwa. Sekularyzacja czy desekularyzacja?*, [w:] *Chrześcijaństwo jutra. Materiały II Międzynarodowego Kongresu Teologii Fundamentalnej*, Lublin, 18–21 września 2001, red. M. Rusecki, K. Kaucha, Z. Krzyszowski i in., Lublin 2001.
- Zduniak A., *Detlefa Pollacka badania nad religijnością i duchowością współczesną*, [w:] *Duchowość religijna jako droga wewnętrznego doskonalenia współczesnego człowieka zachodniego chrześcijaństwa. Konteksty antropologiczne i socjologiczne*, red. J. Baniak, Toruń 2012.
- Zulehner P.M., *Gottes Sehnsucht. Spirituelle Suche in säkularer Kultur*, Ostfildern 2008.
- Zulehner P.M., *Teologia pastoralna wobec sytuacji Kościoła w Europie*, [w:] *Sytuacja Kościoła w zjednoczonej Europie. Sympozjum zorganizowane przez Sekcję Teologii Pastoralnej*, red. E. Robek, przeł. B. Spurgjasz, Warszawa 2005.

Idea powołania do istnienia czasopisma poświęconego relacjom międzykulturowym to naturalna konsekwencja naukowej refleksji o istotnym braku w polskiej, i nie tylko polskiej, nauce badań poświęconych relacjom międzykulturowym. O ile w aspekcie międzynarodowym studia nad relacjami międzykulturowymi w większości sprowadzają się do analizy aspektów komunikacyjnych (komunikacja międzykulturowa), o tyle w polskiej przestrzeni namysł nad tytułową problematyką *de facto* jest znikomy. Dostrzegając ów brak oraz istotność tego zagadnienia dla zrozumienia jednostkowych i wspólnotowych działań, światopoglądów, sposobów kooperacji, wytwarzania, konsumowania dóbr etc., uznajemy za konieczne zwrócenie uwagi na sferę, która w powszechnym wymiarze niefrasobliwie ulega marginalizacji. Niedostrzeganie lub pomijanie tego istotnego faktu pozbawia naukę żyznego pola badawczego o wysokiej użyteczności. Tym samym nauce jako jednej z form porządkowania ludzkiej i pozaludzkiej rzeczywistości brakuje dyspozycji istotnej dla rozumienia, modelowania i moderowania relacji zachodzących między jednostkami i grupami należącymi do odmiennych kultur.

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE | INSTYTUT
STUDIÓW
MIĘDZYKULTUROWYCH

